

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан соціально-гуманітарного
факультету

Оксана ГОМОТЮК
« ____ » _____ 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. проректора з науково-
педагогічної роботи

Віктор ОСТРОВЕРХОВ
« ____ » _____ 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ННІНОТ

Святослав ПИТЕЛЬ
« ____ » _____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни

**«БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ У ДОШКІЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ
ОСВІТИ»**

Ступінь вищої освіти – бакалавр

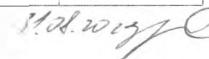
Галузь знань – 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність – 012 Дошкільна освіта

Освітньо-професійна програма – Дошкільна освіта. Інклюзивна освіта.

кафедра освітології і педагогіки

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год.)	СРС (год.)	Разом (год.)	Екзамен (сем.)
Денна	1	2	30	30	4	4	52	120	2
Заочна	1	2	8	4	-	-	108	120	3

Тернопіль – 2023

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка», спеціальності 012 «Дошкільна освіта», затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол № 10 від 23 червня 2023 р.).

Робочу програму склала к.е.н., доцент кафедри освітології і педагогіки **Ірина Білоус**.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри освітології і педагогіки (протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.).

**Завідувач кафедри,
д.пед.н., проф.**

Лілія РЕБУХА

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 012 «Дошкільна освіта» (протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.).

**Голова групи забезпечення
спеціальності, к.е.н., доц.**

Ірина БІЛОУС

**Гарант освітньої програми,
к.е.н., доц.**

Ірина БІЛОУС

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Безпека життєдіяльності в дошкільних закладах освіти»

Опис дисципліни «Безпека життєдіяльності в дошкільних закладах освіти»

Дисципліна «Безпека життєдіяльності в дошкільних закладах освіти»	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 5	Галузь знань – 01 «Освіта/Педагогіка»	Статус дисципліни дисципліна циклу професійної підготовки, обов'язкова Мова навчання: українська
Кількість залікових модулів – 4	Спеціальність 0127 «Дошкільна освіта». Освітньо-професійна програма: «Дошкільна освіта. Інклюзивна освіта»	Рік підготовки: <i>Денна – 1</i> <i>Заочна – 1</i> Семестр: <i>Денна – 2</i> <i>Заочна – 2</i>
Кількість змістових модулів – 2	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Лекції: <i>Денна – 30</i> <i>Заочна – 8</i> Практичні заняття: <i>Денна – 30</i> <i>Заочна – 4</i>
Загальна кількість годин: <i>денна – 120 год.</i> <i>заочна – 120 год.</i>		Самостійна робота: <i>Денна – 56 год. (в т.ч. тренінг – 4 год.)</i> <i>Заочна – 108 год.</i> Індивідуальна робота : <i>Денна – 4</i>
Тижневих годин – 8, з них ауд. – 3 год.		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. Мета і завдання дисципліни «Безпека життєдіяльності в дошкільних закладах освіти»

2.1. Мета вивчення дисципліни.

Дисципліна «БЖД у дошкільних закладах освіти» належить до переліку нормативних навчальних дисциплін, що пропонуються в рамках циклу професійної підготовки бакалаврів зі спеціальності «Дошкільна освіта» на

першому році навчання. Вона забезпечує загальний та професійний розвиток бакалавра та спрямована на отримання поглиблених знань у сфері безпеки життєдіяльності людини, умінь і навичок поведінки з метою запобігання виникнення ризику життю і здоров'ю людей, погіршенню стану та природи, яка є основою здорового життя.

Мета вивчення цієї дисципліни – забезпечити відповідні сучасним вимогам знання студентів про загальні закономірності виникнення і розвитку небезпек, надзвичайних ситуацій, в першу чергу техногенного характеру, їх властивості, можливий вплив на життя і здоров'я людини та сформувати необхідні в майбутній практичній діяльності фахівця дошкільної освіти уміння і навички для їх запобігання і ліквідації, захисту людей та навколишнього середовища.

Зміст дисципліни: основні поняття, визначення та терміни безпеки життєдіяльності й цивільного захисту населення; закономірності формування і розвитку безпечних та небезпечних систем різного рангу, характеристики джерел небезпеки в сучасному урбанізованому середовищі; загальні положення теорії управління ризиком; основи безпеки життєдіяльності, цивільного захисту населення, способи організації діяльності оздоровчого спрямування; основи знань з техніки безпеки, виробничої гігієни та санітарії.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні оволодіти законодавчими актами України у галузі дошкільної освіти, методичними, нормативним та інші директивними документами стосовно безпеки життєдіяльності в дошкільних закладах.

Згідно з кваліфікаційною характеристикою спеціаліста дошкільної освіти у процесі вивчення курсу «Безпека життєдіяльності у дошкільних закладах освіти» передбачається вирішення таких завдань:

- формувати вміння здійснювати ідентифікацію потенційних небезпек, визначення небезпечних, шкідливих та вражаючих факторів, що породжуються джерелами цих небезпек;
- ознайомлення з нормативно-правовою базою захисту особистості та навколишнього середовища, прав особи на працю, медичне забезпечення, захист у надзвичайних ситуаціях тощо;
- формування вмінь прогнозувати можливості впливу небезпечних та шкідливих факторів на організм людини, а вражаючих факторів – на безпеку системи «людина-життєве середовище»;
- формування вмінь використовувати засоби захисту від дії небезпечних, шкідливих та вражаючих факторів;
- формування вмінь запобігати виникненню надзвичайних ситуацій, а в разі їх виникнення прийняття адекватних рішень та виконання дії, спрямованої на їх ліквідацію;
- формування вмінь планувати заходи щодо створення здорових і безпечних умов життя та діяльності у системі «людина – життєве середовище».

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни.

Процес вивчення дисципліни «**Безпека життєдіяльності в дошкільних закладах освіти**» спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Здійснення безпечної діяльності.
- Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.
- Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку первинних уявлень про предметне, природне, соціальне довкілля, властивості і відношення предметів; розвитку самосвідомості («Я» дитини і його місце в довкіллі).
- Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок екологічно безпечної поведінки і діяльності в побуті, природі й довкіллі.
- Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок здорового способу життя як основи культури здоров'я (валеологічної культури) особистості.
- Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку толерантного ставлення та поваги до інших, попередження та протидії булінгу.
- Здатність до організації та здійснення супроводу осіб з особливими освітніми потребами.
-

2.4. Передумови для вивчення дисципліни.

Перелік дисциплін, які мають бути вивчені раніше: Вступ до спеціальності, загальна педагогіка, історія дошкільної педагогіки.

2.5. Результати навчання.

До результатів вивчення дисципліни «**Безпека життєдіяльності в дошкільних закладах освіти**» є набуття таких знань:

- ✓ Дотримуватись умов безпеки життєдіяльності дітей раннього і дошкільного віку.

3. Програма навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності в дошкільних закладах освіти»

Змістовий модуль I. Система безпеки життєдіяльності та умови безпечного існування людини в природному, техногенному та соціальному середовищі

Тема 1. Безпека життєдіяльності як навчальна дисципліна, її місце та роль у професійній підготовці працівника дошкільної освіти

Модель життєдіяльності людини. Головні визначення – безпека, загроза, небезпека, надзвичайна ситуація, ризик. Безпека людини, суспільства, національна безпека. Культура безпеки як елемент загальної культури, що

реалізує захисну функцію людства. Аксиоми безпеки життєдіяльності. Методологічні основи безпеки життєдіяльності. Системний підхід у безпеці життєдіяльності.

Література: 1,7, 9, 10, 11, 12, 17, 20

Тема 2. Основні поняття і принципи системи безпеки життєдіяльності

Таксономія, ідентифікація та квантифікація небезпек. Види небезпек: мікро- та макро-біологічна, вибухопожежна, гідродинамічна, пожежна, радіаційна, фізична, хімічна, екологічна. Критерії переходу небезпечної події у НС, одиниці виміру показників класифікаційної ознаки НС та їхні порогові значення у природному середовищі, виробничій, транспортній та інших сферах життєдіяльності. Класифікація НС за причинами походження, територіального поширення і обсягів заподіяних або очікуваних збитків. Загальний аналіз ризику. Індивідуальний та груповий ризик. Концепція прийняттого ризику.

Література: 1, 9, 10, 11, 12, 20

Тема 3. Природне середовище як необхідна складова життєдіяльності Людини

Характеристика небезпечних геологічних процесів і явищ: землетрус, карст, осідання ґрунтів над гірничими виробками, зсув, обвал, ерозія ґрунту. Вражаючі фактори, що ними формуються, характер їхніх проявів та дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки та навколишнє середовище.

Негативний вплив на життєдіяльність людей та функціонування об'єктів економіки в умовах проявів вражаючих факторів небезпечних метеорологічних явищ: сильного вітру, урагану, смерчу, шквалу, зливи, сильної спеки, морозу, снігопаду, граду, ожеледі.

Небезпечні гідрологічні процеси і явища: підтоплення, затоплення повеневими або паводковими водами, талими водами та в поєднанні з підняттям ґрунтових вод, підтоплення внаслідок затору льоду, вітрові нагони. Вражаючі фактори, що ними формуються, характер їхніх проявів та наслідки.

Пожежі у природних екосистемах (ландшафтна, лісова, степова, торф'яна пожежа). Вражаючі фактори природних пожеж, характер їхніх проявів та наслідки.

Література: 1,7, 10, 11, 12, 17, 20

Тема 4. Особливості існування і діяльності людини в техногенному і соціальному середовищі

Техногенні небезпеки та їх вражаючі фактори за генезисом і механізмом впливу. Класифікація, номенклатура і одиниці виміру вражаючих факторів фізичної та хімічної дії джерел техногенних небезпек.

Глобальні проблеми людства: глобальна біосферна криза, екологічна криза, ресурсна криза, мирне співіснування, припинення гонки озброєння та відвернення ядерної війни, охорона навколишнього природного середовища, паливно-енергетична, сировинна, продовольча, демографічна, інформаційна, ліквідація небезпечних хвороб.

Соціально-політичні конфлікти з використанням звичайної зброї та засобів масового ураження. Види тероризму, його первинні, вторинні та каскадні вражаючі фактори; збройні напади, захоплення й утримання об'єктів державного значення; встановлення вибухового пристрою у багатолюдному місці, установі (організації, підприємстві). Класифікація об'єктів щодо забезпечення захисту від терористичних дій.

Сучасні інформаційні технології та безпека життєдіяльності людини. Особливості впливу інформаційного чинника на здоров'я людини та безпеку суспільства.

Зростання злочинності як фактор небезпеки. Види злочинних посягань на людину. Поняття та різновиди наговпу. Поводження людини в натовпі. Фактори, що постійно або тимчасово підвищують індивідуальну імовірність наразитись на небезпеку

Література: 1,2, 7,9, 10, 11, 12, 20

Тема 5. Основи забезпечення безпечної життєдіяльності людини.

Правила безпечної для життя поведінки. Забезпечення безпеки діяльності працівників закладу дошкільної освіти. Організація охорони життя та здоров'я дітей в умовах освітнього середовища. Безпечний супровід фізкультурно-оздоровчої роботи в закладі дошкільної освіти. Основні вимоги безпеки при організації трудової діяльності дітей у закладі дошкільної освіти

Література: 1,2,7,9,10,11,12,20

Змістовий модуль 2. Особиста безпека дитини

Тема 6. Фізіологічні та психологічні особливості функціонування організму дитини

Ранній розвиток дітей: психологічні і фізіологічні особливості. Морфологічні та функціональні особливості нервової системи дітей дошкільного віку. Морфофункціональні особливості кісткової системи дітей дошкільного віку. Морфологічні зміни та основні функціональні параметри серцево-судинної системи дітей дошкільного віку. Морфологічні зміни та основні функціональні параметри дихальної системи дітей дошкільного віку.

Література: 1, 2, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15

Тема 7. Правові аспекти захисту дітей в Україні.

Зародження концепції правового захисту прав дитини. Женевська декларація прав дитини 1924 р. Роль Ліги Націй і Міжнародної організації праці у становленні правового захисту прав дітей. Право дитини на життя. Право дитини на ім'я, громадянство та сімейні зв'язки. Право дитини висловлювати власні погляди і думки. Право дитини на свободу думки, совісті та релігії. Право дитини на освіту. Право дитини на відпочинок і дозвілля. Право дитини на захист від усіх форм сексуальної експлуатації та сексуальних розбещень.

Література: 3, 4, 5, 6, 8

Тема 8. Психолого-педагогічні умови навчання дітей безпеки життєдіяльності.

Психолого-педагогічні умови забезпечення процесу адаптації дітей до відвідування дитячого садка. Організації психологічного супроводу педагогів за напрямками роботи. Модель психолого-педагогічного супроводу дітей раннього віку під час вступу до закладу дошкільної освіти. Психологічна компетентність педагога

Психологічний супровід емоційного розвитку дітей. Конфлікт дитини з однолітками: як реагувати. Взаємодія з батьками.

Література: 1, 2, 7, 9, 10, 11, 12

Тема 9. Організація роботи з безпеки життєдіяльності дітей в дошкільному закладі освіти.

Організація роботи щодо безпеки життєдіяльності дітей відповідно до Базового компонента дошкільної освіти. Основні підходи до формування навичок безпечної поведінки дітей у побутових ситуаціях. Орієнтовне планування освітньої роботи з дітьми різних вікових груп з основ безпеки життєдіяльності. Перша медична допомога у разі травмувань. Як попередити застудні захворювання та грип у дітей. Робота з дітьми щодо формування безпечної поведінки дітей у різних життєвих ситуаціях.

Література: 9, 10, 11, 12

4. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ З ДИСЦИПЛІНИ

«Безпека життєдіяльності в дошкільних закладах освіти»

(денна форма навчання)

	Кількість годин					Контр. заходи
	Лекції	Практ. заняття	СРС	Індивід. робота	Тренінг, КПЗ	
<i>Змістовий модуль 1. Система безпеки життєдіяльності та умови безпечного існування людини в природному, техногенному та соціальному середовищі</i>						
Тема 1. Безпека життєдіяльності як навчальна дисципліна, її місце та роль у професійній підготовці працівника дошкільної освіти	2	2	6	1	0,5	Тести, кейси
Тема 2. Основні поняття і принципи системи безпеки життєдіяльності	4	4	6	-	0,5	Тести
Тема 3. Природне середовище як необхідна складова життєдіяльності Людини	4	4	6	-	1	Запитання, тести,
Тема 4. Особливості існування і діяльності людини в техногенному і соціальному середовищі.	4	4	6	1	1	Запитання, участь у дискусії
Тема 5. Основи забезпечення безпечної життєдіяльності людини	2	2	5	-	1	Кейси, тести,
<i>Змістовий модуль 2. Особиста безпека дитини</i>						
Тема 6. Фізіологічні та психологічні особливості функціонування організму дитини	4	4	5	1	1	Тести
Тема 7. Правові аспекти захисту дітей в Україні	2	2	5	-	1	Кейси, тести
Тема 8. Психолого-педагогічні умови навчання дітей безпеки життєдіяльності	4	4	5	-	1	Запитання, тести
Тема 9. Організація роботи з безпеки життєдіяльності дітей в дошкільному навчальному закладі	4	4	4	1	1	Запитання, участь у дискусії
Разом	30	30	48	4	8	

(заочна форма навчання)

	Кількість годин				
	Лекції	Практ. заняття	СРС	Індивід. робота	Контр. заходи
<i>Змістовий модуль І. Система безпеки життєдіяльності та умови безпечного існування людини в природному, техногенному та соціальному середовищі</i>					
Тема 1. Безпека життєдіяльності як навчальна дисципліна, її місце та роль у професійній підготовці працівника дошкільної освіти	1	1	12	-	
Тема 2. Основні поняття і принципи системи безпеки життєдіяльності	1	-	12	-	
Тема 3. Природне середовище як необхідна складова життєдіяльності Людини	-	-	12	-	
Тема 4. Особливості існування і діяльності людини в техногенному і соціальному середовищі	-	-	12	-	
Тема 5. Основи забезпечення безпечної життєдіяльності людини	2	1	12	-	
<i>Змістовий модуль 2. Особиста безпека дитини</i>					
Тема 6. Фізіологічні та психологічні особливості функціонування організму дитини.	2	1	12	-	
Тема 7. Правові аспекти захисту дітей в Україні	-	-	12	-	
Тема 8. Психолого-педагогічні умови навчання дітей безпеки життєдіяльності	2	1	12	-	
Тема 9. Організація роботи з безпеки життєдіяльності дітей в дошкільному навчальному закладі	-	-	12	-	
Разом	8	4	108		

5. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль I. Система безпеки життєдіяльності та умови безпечного існування людини в природному, техногенному та соціальному середовищі

Практичне завдання 1. Безпека життєдіяльності як навчальна дисципліна, її місце та роль у професійній підготовці працівника дошкільної освіти

Мета: сформулювати наукове уявлення про безпеку життєдіяльності як навчальну дисципліну, її місце та роль у професійній підготовці працівника дошкільної освіти

Питання для обговорення

1. Модель життєдіяльності людини.
2. Головні визначення – безпека, загроза, небезпека, надзвичайна ситуація, ризик.
3. Безпека людини, суспільства, національна безпека.
4. Культура безпеки як елемент загальної культури, що реалізує захисну функцію людства.
5. Аксиоми безпеки життєдіяльності.
6. Методологічні основи безпеки життєдіяльності.
7. Системний підхід у безпеці життєдіяльності.

Хід заняття

1. Фронтальне опитування.
2. Тестування.

Практичне завдання 2. Основні поняття і принципи системи безпеки життєдіяльності

Мета: ознайомити студентів з основними поняттями і принципами системи безпеки життєдіяльності.

Питання для обговорення

1. Основні поняття та визначення у безпеці життєдіяльності.
2. Принципи та проблеми забезпечення життєдіяльності.
3. Види небезпек: мікро- та макро-біологічна, вибухопожежна, гідродинамічна, пожежна, радіаційна, фізична, хімічна, екологічна.
4. Критерії переходу небезпечних ситуацій в надзвичайні.
5. Класифікація надзвичайних ситуацій.
6. Таксономія, ідентифікація та квантифікація небезпек.
7. Загальний аналіз ризику.
8. Індивідуальний та груповий ризик.
9. Концепція прийняттого ризику.

Хід заняття

1. Фронтальне опитування.
2. Тестування.

Практичне завдання 3. Природне середовище як необхідна складова життєдіяльності Людини

Мета: *сформувати знання щодо природнього середовища як необхідної складової життєдіяльності Людини.*

Питання для обговорення

1. Характеристика небезпечних геологічних процесів і явищ
2. Негативний вплив на життєдіяльність людей та функціонування об'єктів економіки в умовах проявів вражаючих факторів небезпечних метеорологічних явищ.
3. Небезпечні гідрологічні процеси і явища.
4. Пожежі у природних екосистемах.

Хід заняття

1. Фронтальне опитування.
2. Тестування.

Практичне завдання 4. Особливості існування і діяльності людини в техногенному і соціальному середовищі

Мета: *сформувати знання щодо особливостей існування і діяльності людини в техногенному і соціальному середовищі*

Питання для обговорення

1. Техногенні небезпеки та їх вражаючі фактори.
2. Небезпечні події на транспорті та транспортних комунікаціях.
3. Пожежна безпека.
4. Показники пожежо-вибухонебезпеки речовин і матеріалів.
5. Хімічна безпека.

Хід заняття

1. Фронтальне опитування.
2. Тестування.

Практичне завдання 5. Основи забезпечення безпечної життєдіяльності людини

Мета: *сформувати знання щодо основ забезпечення безпечної життєдіяльності людини.*

Питання для обговорення

1. Правила безпечної для життя поведінки.
2. Забезпечення безпеки діяльності працівників закладу дошкільної освіти.
3. Організація охорони життя та здоров'я дітей в умовах освітнього середовища.
4. Безпечний супровід фізкультурно-оздоровчої роботи в закладі дошкільної освіти.
5. Основні вимоги безпеки при організації трудової діяльності дітей у закладі дошкільної освіти.

Хід заняття

1. Фронтальне опитування.
2. Тестування.

Змістовий модуль 2. Особиста безпека дитини

Практичне завдання 6. Фізіологічні та психологічні особливості функціонування організму дитини

Мета: *систематизувати знання щодо фізіологічних та психологічних особливостей функціонування організму дитини.*

Питання для обговорення

1. Ранній розвиток дітей: психологічні і фізіологічні особливості.
2. Морфологічні та функціональні особливості нервової системи дітей дошкільного віку.
3. Морфофункціональні особливості кісткової системи дітей дошкільного віку.
4. Морфологічні зміни та основні функціональні параметри серцево-судинної системи дітей дошкільного віку.
5. Морфологічні зміни та основні функціональні параметри дихальної системи дітей дошкільного віку.

Хід заняття

1. Фронтальне опитування.
2. Тестування.

Література: 1,2, 7,9,10,11,12,17

Практичне завдання 7. Правові аспекти захисту дітей в Україні

Мета: *ознайомити із правовими аспектами захисту дітей в Україні*

Питання для обговорення

1. Зародження концепції правового захисту прав дитини.
2. Женевська декларація прав дитини 1924 р.
3. Роль Ліги Націй і Міжнародної організації праці у становленні правового захисту прав дітей.
4. Права дитини: на життя; на ім'я, громадянство та сімейні зв'язки; висловлювати власні погляди і думки; на свободу думки, совісті та релігії; на освіту; на відпочинок і дозвілля; на захист від усіх форм сексуальної експлуатації та сексуальних розбещень.

Хід заняття

1. Фронтальне опитування.
2. Тестування.

Література: 1, 9,10,11,12

Практичне завдання 8. Психолого-педагогічні умови навчання дітей безпеки життєдіяльності

Мета: *сформулювати уявлення про психолого-педагогічні умови навчання дітей безпеки життєдіяльності*

Питання для обговорення

1. Психолого-педагогічні умови забезпечення процесу адаптації дітей до відвідування дитячого садка.

2. Організації психологічного супроводу педагогів за напрямками роботи.
3. Модель психолого-педагогічного супроводу дітей раннього віку під час вступу до закладу дошкільної освіти.
4. Психологічна компетентність педагога.
5. Психологічний супровід емоційного розвитку дітей.
6. Конфлікт дитини з однолітками: як реагувати.
7. Взаємодія з батьками.

Хід заняття

1. Фронтальне опитування.
2. Тестування.

Література: 1,2,7,9,10,11,12,20.

Практичне завдання 9. Організація роботи з безпеки життєдіяльності дітей в дошкільному закладі освіти

Мета: *ознайомити із організацією роботи з безпеки життєдіяльності дітей в дошкільному закладі освіти.*

Питання для обговорення

1. Організація роботи щодо безпеки життєдіяльності дітей відповідно до Базового компонента дошкільної освіти.
2. Основні підходи до формування навичок безпечної поведінки дітей у побутових ситуаціях.
3. Орієнтовне планування освітньої роботи з дітьми різних вікових груп з основ безпеки життєдіяльності.
4. Перша медична допомога у разі травмувань.
5. Робота з дітьми щодо формування безпечної поведінки дітей у різних життєвих ситуаціях.

Хід заняття

1. Фронтальне опитування.
2. Тестування.

Література: 1,2,7,9,10,11,12,13,14,15

6. КОМПЛЕКСНЕ ПРАКТИЧНЕ ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

Метою комплексного практичного індивідуального завдання (КПЗ) є самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань студентами з дисципліни та розвиток навичок самостійного пошуку та опрацювання літературних і статистичних джерел, вироблення особистого ставлення до сучасних управлінських та етичних проблем. КПЗ є завершальною стадією теоретичної та практичної роботи з дисципліни та виконується із застосуванням знань, умінь і навичок, отриманих у процесі лекційних та практичних занять і охоплює зміст навчальної дисципліни загалом.

Комплексне практичне індивідуальне завдання (КПЗ) з дисципліни «**Безпека життєдіяльності в дошкільному закладі освіти**» є формою наскрізних практичних завдань, виконання яких потребує засвоєння змісту конкретних тем з дисципліни та отримання навиків використання набутих знань шляхом проведення певних завдань. Індивідуальні завдання виконує кожен студент шляхом підготовки творчої роботи у вигляді реферату згідно із рекомендованим переліком тем.

Реферат – це завершена теоретична робота з конкретної проблематики (теми) в межах навчальної програми курсу. Обсяг реферату – 5 – 10 сторінок (формат А4). Індивідуальна робота виконується студентом самостійно при консультуванні викладачем. КПЗ оформляється за стандартним зразком і подається викладачу за два тижні до екзамену. Можливий захист практичного індивідуального завдання шляхом усного звіту студента з підготовкою та оформлення презентацій з навчальної дисципліни «**Безпека життєдіяльності в дошкільному закладі освіти**».

Тематика комплексного практичного індивідуального завдання (КПЗ):

1. Актуальність питання безпека життєдіяльності дітей дошкільного віку.
2. Основ безпеки життєдіяльності в дошкільних закладах освіти.
3. Основні напрями в організації навчально-виховної роботи з питань безпеки життєдіяльності дошкільників.
4. Методи та засоби забезпечення безпеки життєдіяльності в дошкільних закладах освіти.
5. Безпека життєдіяльності дошкільників в умовах воєнного стану.
6. Організація роботи з безпеки життєдіяльності дітей в закладі дошкільної освіти.
7. Особиста безпека дитини.
8. Увага: дорога!
9. Увага: вогонь!
10. Увага: електробезпека!
11. Профілактики травматизму серед дітей дошкільного віку.
12. Безпека життєдіяльності дитини: обов'язки працівників ЗДО.
13. Безпека дитини в закладі дошкільної освіти.
14. БЖД-обов'язки вихователя
15. Безпека дітей на прогулянці в ЗДО.

1. САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота є основним засобом засвоєння студентами навчального матеріалу в позааудиторний час без участі викладача. Обсяг і зміст самостійної роботи визначається робочою програмою та робочим планом в межах встановленого обсягу годин із навчальної дисципліни, методичними вказівками викладача.

Самостійна робота студента забезпечується системою навчально-методичних засобів: конспектами лекцій викладача, підручниками, навчальними та методичними посібниками, монографічною літературою і

періодикою, а також засобами самоконтролю (тестами, типовим пакетом контрольних завдань).

Навчальний матеріал, передбачений навчальним планом для засвоєння студентом в процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальними матеріалом, який опрацьовувався при проведенні навчальних занять.

Викладач проводить діагностику якості самостійної роботи студента на індивідуальних заняттях. Вони проводяться в позааудиторний час за окремим графіком, складеним кафедрою.

Тренінг з дисципліни (4 год.).

Програма тренінгу «Основи домедичної допомоги»

Мета: *ознайомлення з основами домедичної допомоги дітям дошкільного віку.*

Недооцінити важливість домедичної допомоги – важко, через те, що, між станами нормальності та катастрофи, або стану де дитина безпорадна це питання миті, по суті декількох секунд. Навичка надати якісну допомогу до приїзду швидкої допомоги – це зберегти та врятувати життя пацієнту.

Структура тренінгу:

I. Підготовчий етап : ознайомлення учасників тренінгу з основними цілями та завданнями тренінгу, форматом тренінгу.

II. Основна частина:

✓ Ознайомлення з основами та навчання навичкам першої медичної допомоги – (лекція та практичні заняття).

III. Заключна частина:

Підведення підсумків тренінгу, відповіді на запитання.

Методи проведення: міні-лекції, ситуаційно-рольова гра, дидактична гра, ситуаційна гра, ігри-розминки, відпрацювання конкретних умінь та навичок, робота в малих групах, в парах, практичні вправи, рухливі вправи, тестування, рольові ігри.

9. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ ТА МЕТОДИ ДЕМОНСТРУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення дисципліни «**Безпека життєдіяльності в дошкільному закладі освіти**» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточне опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- реферати, есе;
- оцінювання результатів КППЗ;
- ректорська контрольна робота;
- екзамен.

10. КРИТЕРІЇ, ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «**Безпека життєдіяльності в дошкільному закладі освіти**» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Для екзамену:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Письмовий екзамен	Разом
20	20	20	40	100%
Усне опитування під час занять – 5 б. за тему – макс. 25 б. Модульна контрольна робота (теми 1-5) – макс. 75 б.	Усне опитування під час занять (6-9 теми) 5 балів за тему – макс. 20 балів Модульна контрольна робота, тестування – макс. 80 балів	Підготовка КПЗ – макс. 40 балів Захист КПЗ – макс. 40 балів Участь у тренінгах – макс. 20 балів	Тестові завдання (15 тестів по 4 балів за тест) – макс. 60 балів Пит. 1 – макс. 20 балів Пит. 2 – макс. 20 балів	

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За нац. шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

11. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

№	Найменування	Номер теми
1.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Мультимедійний проектор Epson EB- 505 (1 шт.), рік виготовлення 2018, рік ведення в експлуатацію 2019 ✓ Екран проекційний BRYAN 2:1,5 (1шт.) 	1-9

2.	Ноутбук (Базове програмне забезпечення: ОС Windows 10 – згідно ліцензії Microsoft IT Academy та Microsoft DreamSpark for Students; Програмне забезпечення базових інформаційних технологій: MS Office, телекомунікаційне програмне забезпечення (Internet Explorer, Opera, Google Chrome, Firefox).	1-9
3.	Фліпчарт	1-9

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Гороховський Є.Ю. Безпека життєдіяльності: конспект лекцій для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра всіх напрямів підготовки. Запоріжжя: ЗНУ, 2020. 105 с.
2. Березюк О.В., Лемешев М.С. Безпека життєдіяльності. Вінниця : ВНТУ, 2011. 204 с.
3. Геврик Є.О. Безпека життєдіяльності: навч. посібник. Київ : КНТ, 2008. 384с.
4. Дуднікова І.І. Безпека життєдіяльності: навч. посібник. Київ : Вид-во Європ.ун-ту, 2003. 268 с.
5. Основи охорони праці: Підручник / Ткачук К.Н. та ін. Київ, 2018. 448с.
6. Основи охорони праці / Запорожець О.І. Протоєрейський О.С., Франчук Г.М., Боровик І.С. Київ, 2019. 264с.
7. Основи охорони праці /Березуцький В.В. та ін. Чернігів: Факт, 2020. 480с.
8. Войнолович О.В. Працезохоронні засади у схемах, таблицях і графіках: навч. Посібник. Київ: Основа, 2020. 144с.
9. Піскунова Л.Е., Прилипко В.А., Зубок Т.О. Безпека життєдіяльності : підруч.для студ. вищ. закл. освіти України I - IV рівнів акредитації з галузі знань"Природничі науки". Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2013. 455 с. Додаткова:
10. Гороховський Є.Ю., Литвиненко Р.О. Безпека життєдіяльності : методичні вказівки до практичних занять для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра всіх напрямів підготовки. Запоріжжя : ЗНУ, 2018. 74 с.
11. Максимова Н. Ю. Безпека життєдіяльності. Соціально-психологічні аспектиалкоголізму та наркоманії: навчальний посібник. Київ : Либідь, 2006. 328с.
12. Ліпкан В.А. Тероризм і національна безпека України. Київ : Знання, 2000. 184с.
13. Константинов М. П., Журбенко О.А., Константинов М.П. Радіаційна безпека:навч. посіб. для вищ. навч. закл. Суми : Університетська книга, 2003. 151с.
14. Козинець В. М. Безпека життєдіяльності у сфері туризму: навч. посібник. Київ:Кондор, 2006. 576 с.

15. Земляна І. Журналіст і (не) безпека : посібник для журналістів, які працюють в небезпечних умовах. Київ : Софія-А, 2016. 192 с. 7. Голубєв В.О. Інформаційна безпека: проблеми боротьби з кіберзлочинами. Запоріжжя : ЗІДМУ, 2003. 250 с.

16. Цивільний захист та безпека життєдіяльності. Сайт МОНУ України. URL:<https://mon.gov.ua/ua/ministerstvo/diyalnist/civilnij-zahist-ta-bezpeka-zhittiyediynosti> (дата звернення: 26.08.2022). 2.

17. Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України. URL:<https://mep.gov.ua> (дата звернення: 26.08.2022).

18. Кодекс цивільного захисту України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text> (дата звернення: 26.08.2023).

19. Закон України «Про захист людини від впливу іонізуючого випромінювання». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/15/98-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 26.08.2023).

20. Закон України «Про об'єкти підвищеної небезпеки». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2245-14#Text> (дата звернення: 26.08.2023).

21. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text> (дата звернення: 26.08.2023).

22. Закон України «Про дорожній рух». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3353-12#Text> (дата звернення: 26.08.2023).

23. Fire Safety Activities for Kindergarten. URL: <https://www.theprintableprincess.com/fire-safety-activities/>

24. Kindergarten Life Safety Education. URL: <https://www.twp.northville.mi.us/services/public-safety/fire-department/community-outreach/kindergarten-life-safety-education>

25. The National Fire Protection Association (NFPA). URL: <https://www.nfpa.org/>

26. Piskunova L., Bondar V. Labor safety and vital activity for students of English groups: Workbook of course. Kyiv. 2019, 202 p.

27. Piskunova L. Bondar V. Labor safety and life protection: Study guide. Kyiv. 2020, 306 с.

28. Piskunova L., Zubok T. Safety of work and Life: Training manual for the discipline. Kyiv. 2021. 219 p.

29. Sparky School House. Teach Fire Safety. Save Lives. URL: <http://sparkyschoolhouse.org/#learn-section>

30. 5 important points to teach in an early childhood fire safety lesson. URL: <https://www.fantasticfunandlearning.com/early-childhood-fire-safety-lesson.html>